

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Zorgverzekeringen

Persoonsgegevens

Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Bezoekadres

Prinses Beatrixlaan 7
2595 AK Den Haag

Postadres

Postbus 84015
2508 AA Den Haag

088 711 40 00
info@hetcak.nl

KvK 56806787

www.hetcak.nl

Datum

23 december 2022

Kenmerk

RL KOT2022

Onderwerp

Uitvoeringsaspecten regeling ex-partners Kinderopvangtoeslagaffaire

Geachte

Persoonsgegevens

Hierbij reageren wij op uw brief van 9 december jl. (uw kenmerk 3475265-1040463-Z) inzake de kwijtschelding van schulden van ex-partners van de gedupeerden in de Kinderopvangtoeslagaffaire. Daarmee hebben wij kennis genomen van het concept wetsvoorstel en de bijbehorende concept memorie van toelichting.

Samenvattende conclusie: wij achten de maatregel uitvoerbaar, onder plaatsing van een aantal onzekerheden en randvoorwaarden.

Hoe ziet de schuldenregeling voor ex-partners er uit?

De voorgenomen schuldenregeling is voor wat betreft het kwijtschelden door publieke dienstverleners van schulden bij ex-partners van vastgestelde gedupeerden exact gelijk aan de kwijtscheldingsbepalingen zoals die gelden voor de vastgestelde gedupeerden zelf. Daarbij worden openstaande vorderingen op de peildatum 31-12-2020 kwijtgescholden. Vorderingen van na die datum worden niet kwijtgescholden. Ook de restitutie bepaling is identiek: betalingen die op of na 1-1-2021 zijn gedaan op vorderingen van vòòr 1-1-2021, moeten worden terugbetaald.

Deze gelijkwaardigheid is opgenomen in het wetsvoorstel door te bepalen dat de regelingen voor gedupeerden in de van kracht zijnde Wet herstel toeslagen worden uitgebreid met de ex-partner, zoals vastgesteld door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT).

Belangrijk verschil met de behandeling van gedupeerden: er vindt geen pauzering plaats op de lopende schuldinvordering bij ex-partners. Na ontvangst van de data van de ex-partners kan direct worden overgegaan tot kwijtschelding en/of restitutie.

Onzekerheden

1. Omvang van de groep

De omvang van de in aanmerking komende ex-partners kan eerst worden vastgesteld na ontvangst van het bestand ex-partners (en dat zal eerst kunnen plaatsvinden nadat de wet in werking is getreden). We moeten ons op dit moment dan ook baseren op de aantallen in aanmerking komende ex-partners zoals door UHT geschat. UHT verwacht dat het aantal in aanmerking komende ex-partners van thans vastgestelde gedupeerden 7.000 a 9.800 bedraagt. Bij de gedupeerden zélf is bij het CAK telkens sprake van ongeveer 10% overlap met de CAK-regelingen (dominant wanbetalers Zw). Wij hebben geen aanwijzingen om aan te nemen dat een dergelijke 10% overlap bij de ex-

partners anders zou liggen. Daarmee bedraagt de mogelijke workload voor het CAK ~700-980 ex-partners.

2. Omvang aandeel kwijtscheldingen

Het aandeel kwijtscheldingen van openstaande vorderingen ultimo 31-12-2020 zal naar verwachting lager liggen dan in vergelijking met de gedupeerden. Op het moment dat de regeling voor ex-partners in werking treedt bevinden we ons immers al 2,5 jaar ná de peildatum voor de bepaling van de openstaande schulden. De inning en incasso van die schulden is gedurende die 2,5 jaar doorgegaan zodat de nog openstaande vorderingen zullen zijn afgenomen.

3. Omvang aandeel restituties

De keerzijde is dat de omvang van het aantal noodzakelijke restituties (betalingen op of na 1-1-2021 op vorderingen van voor 1-1-2021) waarschijnlijk hoger zal zijn, juist omdat de inning en incasso gedurende die 2,5 jaar voortgezet is. En het zijn met name de restituties van betalingen en het verzamelen van gegevens over betalingen aan onze externe incassopartners (deurwaarders/CJIB) die arbeidsintensief zijn.

Randvoorwaarden

1. Start uitvoering na wettelijke grondslag

Het CAK start de werkzaamheden (ontvangst gegevens ex-partners, kwijtschelden, restitueren) eerst ná inwerkingtreding van de wet. Dat betekent dat van een – tijdelijke – onrechtmatigheid (zoals bij de gedupeerden) geen sprake zal zijn.

2. Vaststelling ex-partners door UHT

Het CAK gaat uit van de juistheid en volledigheid van aangeleverde gegevens over ex-partners, zoals vastgesteld door UHT. Het CAK heeft hierin, vanuit de gebruikersverantwoordelijkheid, geen eigen beoordelingspositie.

3. Gegevenslevering identiek aan gedupeerden

Het CAK gaat uit van een gegevenslevering die identiek is aan de huidige levering van de gedupeerdenbestanden. Dat betekent een periodieke levering met cumulatieve data, net als bij de gedupeerden. Daarmee moet in de eerste helft van 2023, voorafgaan aan de inwerkingtreding, de huidige leveringsovereenkomst UHT-CAK worden uitgebreid.

Uitvoeringskosten CAK inzichtelijk bij de MTR 2023

Het CAK maakt na invoering van de regeling voor ex-partners extra uitvoeringskosten om de afwikkeling voor hen te realiseren. Gelet op alle onzekerheden kan daar eerst na invoering een beeld van worden gegeven. Wij zullen dit betrekken bij de mid term review 2023 (MTR).

Contactpersoon voor dit dossier is Persoonsgegevens bereikbaar via Persoonsgegevens
Persoonsgegevens

Met vriendelijke groet,
CAK

Persoonsgegevens

Uitvoeringstoets OTB-regeling ex-partners in het buitenland

Van:

Aan: Ministerie van financiën, Programma DG herstelbeleid,

Datum: 9 januari 2023

Geachte

Sinds september 2020 ondersteunen gemeenten op verzoek van het kabinet de tienduizenden ouders die zijn getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag.

In 2021 is gestart met een herijking van het proces van financieel herstel. De reden voor de herijking was een onderschatting van het aantal gedupeerde ouders en het deels vastlopen van het proces. Er meldden zich substantieel meer ouders bij Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) dan verwacht (tienduizenden i.p.v. duizenden). Dit zorgde ervoor dat processen vastliepen en aanpassingen nodig waren.

Naast de herijking zijn in 2021 en 2022 ook stappen gezet in het opzetten van regelingen voor gedupeerden die niet onder de reguliere aanpak vielen. Het gaat om:

1. Ouders die naar het buitenland waren verhuisd (ouders in het buitenland);
2. Gezinnen waar uithuisplaatsingen spelen of hebben gespeeld;
3. Kinderen van gedupeerde ouders (kindregeling);
4. Ex-partners van gedupeerde ouders (ex-partnersregeling).

Vanaf juni 2022 ondersteunt Radar vanuit het Ondersteuningsteam ouders in het buitenland (OTB) erkend gedupeerde ouders die vóór 7-7-2020 naar het buitenland zijn verhuisd.

Op 4 oktober 2022 is de Wet Hersteloperatie Toeslagen aangenomen in de Tweede Kamer. Deze wet regelt de vergoedingen, de ondersteuning door gemeenten en het uitstel van afbetaling of de kwijtschelding van schulden voor burgers die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire. Bovengenoemde kindregeling is in de Wet Hersteloperatie Toeslagen opgenomen, de ex-partnerregeling is dat nog niet. De ex-partnerregeling zal zo spoedig mogelijk bij (nieuw) wetsvoorstel worden geregeld. Het voorziene tijdpad leidt ertoe dat de ex-partnerregeling naar verwachting in april 2023 bij het Parlement kan worden ingediend. Het streven is inwerkingtreding per 1 juli 2023.

Ex-partnersregeling OTB

Ex-partners van gedupeerde ouders krijgen onder de ex-partnersregeling recht op compensatie, schuldenaanpak en ook brede ondersteuning door gemeenten. Net als bij gedupeerde ouders wil het Ministerie van financiën die ondersteuning doortrekken naar gedupeerde ex-partners in het buitenland. Tijdens de aanbestedingsprocedure van het OTB heeft het ministerie al aangegeven dat mogelijk nieuwe groepen in aanmerking komen voor ondersteuning door OTB als wet- en regelgeving daartoe aanleiding geeft. Ex-partners van gedupeerde ouders zijn in dat traject expliciet benoemd. Destijds was de inschatting dat het uitbreiden van de doelgroep voor ondersteuning door OTB met ex-partners mogelijk en uitvoerbaar zou zijn. Ook nu we inmiddels ruim een half jaar actief zijn en de definitieve regeling bekend is onze conclusie dat deze regeling uitvoerbaar is. We lichten dit in dit document nader toe.

Voor OTB betekent dit dat na de inwerkingtreding van de aanvullende wet (beoogde startdatum 1 juli 2023), ook ex-partners en hun gezin een beroep kunnen doen op brede ondersteuning en ondersteuning bij terugkeer. De kaders hiervoor zijn zoveel mogelijk gelijk als die voor de ondersteuning aan gedupeerde ouders en hun gezin. OTB ontvangt van UHT contactgegevens van gedupeerde ex-partners, indien zij hiervoor toestemming geven. Voor wat betreft het proces en de dienstverlening door OTB zijn er geen wezenlijke verschillen. Behalve een uitbreiding van de doelgroep van OTB is er daarom geen verwachte impact op de manier van werken van OTB.

Het ministerie van financiën heeft Radar (OTB) gevraagd een uitvoeringstoets te doen. Zoals eerder beschreven is de regeling in de huidige vorm wat ons betreft uitvoerbaar. Onderstaand lichten we dit aan de hand van een aantal door het ministerie opgegeven belangrijke aspecten op basis van onze ervaring nader toe:

1. Uitvoerbaarheid

De uitbreiding van de doelgroep van OTB met ex-partners heeft geringe impact op de uitvoerbaarheid van de lopende opdracht. Afhankelijk van de feitelijke startdatum van de ondersteuning aan ex-partners in het buitenland, de beschikbaarheid van de huidige OTB-capaciteit op dat moment om die extra vraag op te pakken en de omvang van additionele vraag moeten we onze organisatie mogelijk uitbreiden. In dat geval zijn mogelijk aanpassingen nodig op een aantal aspecten van de huidige uitvoeringspraktijk van OTB:

- Capaciteit casemanagers gaat omhoog;
- Extra team coach nodig;
- Aanpassen werkprocessen, ICT, huisvesting et cetera.

De ex-partner regeling volgt in grote lijnen de ondersteuning die OTB aan gedupeerde ouders in het buitenland biedt. De ex-partner heeft recht op ondersteuning bij:

- Schulden;
- Brede ondersteuning op de vijf leefgebieden, namelijk financiën, gezin, werk, wonen en zorg;
- Remigratie naar Nederland.

Brede ondersteuning in het buitenland wordt geboden aan:

1. Een ex-partner aan wie de forfaitaire compensatie is toegekend door UHT en die op 7 juli 2020 niet in Nederland woonde en die op het moment van de ambtshalve toetsing of er behoefte is aan brede ondersteuning, niet meer in Nederland woont.
2. Diens huidige partner die op het moment van de ambtshalve toetsing of er behoefte is aan brede ondersteuning niet meer in Nederland woont;
3. De aan hen ten laste komende (pleeg)kinderen die op het moment van de ambtshalve toetsing of er behoefte is aan brede ondersteuning niet meer in Nederland wonen;
4. Niet ten laste komende kinderen van de ex-partner die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming op basis van artikel 2.12 van de Wet hersteloperatie toeslagen en op het moment van de ambtshalve toetsing of er behoefte is aan brede ondersteuning niet meer in Nederland wonen.

De gezinsleden genoemd onder de punten 2, 3 en 4 ontvangen via het gezin brede ondersteuning. Daarnaast is het uitgangspunt dat zoveel als mogelijk wordt voorkomen dat brede ondersteuning en/of vergoeding van de reis- en verhuiskosten dubbel wordt toegekend aan deze gezinsleden. Bijvoorbeeld wanneer een uitwonend kind al ondersteuning heeft ontvangen via de gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag. Het ondersteuningsteam gaat met de betreffende gezinsleden in gesprek om na te gaan of zij eerder ondersteuning hebben ontvangen via een gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag.

Omdat de regeling op vrijwel alle punten gelijk is aan de regeling voor gedupeerde ouders in het buitenland is deze uitvoerbaar. Daarbij gelden wel de volgende aandachtspunten:

- Beschikbare capaciteit bij ketenpartners (UHT, SBN, gemeenten) om deze extra vraag adequaat af te handelen. Als die niet beschikbaar is worden verwachtingen niet waargemaakt en raken ex-partners zeer waarschijnlijk gefrustreerd. Daardoor vermindert de effectiviteit van de brede ondersteuning en komt de uitvoerbaarheid in het gedrang.
- Adequate afhandeling van eventuele extra schade boven op de forfaitaire vergoeding. Bij de gedupeerde ouders is veel onvrede over de trage afhandeling van verzoeken om vergoeding van de werkelijke schade. Dit belemmert het herstel.

<i>Uitvoerbaarheid</i>			x

2. Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum

Voor OTB vormt de invoeringsdatum van 1 juli 2023 geen probleem. Als de regeling niet wordt aangenomen per 1 juli 2023 en oip het laatste moment toch wordt uitgesteld dan zou het kunnen zijn, dat er al een nieuwe groep casemanagers klaar staat om de uitvoering van de ex-partnerregeling ter hand te nemen, maar dat de ondersteuning van de nieuwe doelgroep per 1 juli nog geen wettelijke grondslag heeft. In dat geval zet OTB de nieuwe casemanagers in voor de reguliere doelgroep van OTB totdat de grondslag er is. Nadeel is dat de casemanagers dan geen optimale caseload draaien. Voordeel is dat de nieuwe casemanagers de tijd en ruimte krijgen in het werk te groeien en te leren van de casemanagers die al langer voor OTB aan het werk zijn.

Mogelijk kunnen de huidige casemanagers van het OTB deze doelgroep oppakken zonder verdere uitbreiding als het huidige beroep op het OTB op 1 juli afgenomen is ten opzichte van nu en bijvoorbeeld veel gedupeerde ouders in de nazorgfase zitten.

<i>Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum</i>			x

3. Effecten voor de doelgroep

Voor de ex-partners in het buitenland levert uitvoering van de brede ondersteuning door Radar en het OTB veel voordelen op. Ze profiteren van de in de projectorganisatie opgebouwde kennis en goede samenwerkingsrelaties met andere betrokken organisaties als UHT, SBN, VNG, Nederlandse gemeenten etc. Ook hebben ze baat bij de, in het eerste jaar dat OTB ondersteuning biedt aan gedupeerde ouders, fijn geslepen werkprocessen en ICT-applicaties en het inmiddels volwassen leer- en ontwikkelprogramma. Het OTB biedt een volwassen en ervaren uitvoeringspraktijk waar de kinderziekten inmiddels overwonnen zijn.

Voor de bestaande doelgroep van OTB heeft uitvoering van deze regeling geen noemenswaardige impact omdat indien nodig de capaciteit van de uitvoering uitgebreid wordt zodat de bestaande casemanager en caseload-ratio in stand blijft.

<i>Effecten voor de doelgroep</i>			x

4. Effecten op de benodigde capaciteit

De nieuwe doelgroep van ex-partners wordt ondersteund door 'oude' en eventueel nieuw geworven casemanagers.

De inschatting is dat tussen de 7.000 en 9.800 personen aan de definitie van ex-partner voldoen. Een deel van hen, circa 500, is verhuisd naar het buitenland.

Aanvullend gelden voor ex-partners de aanvullende voorwaarden om voor de brede ondersteuning in aanmerking te komen:

- Persoon was al ex-partner op het moment dat forfaitair bedrag Catshuisregeling werd toegekend;
- Duurcriterium (minstens 1 jaar partner) en/of kindcriterium (kind van ex-partner maakt deel uit van toeslagaanvraag).

Wanneer we ervan uitgaan dat 50% van de 500 ex-partners wonend in het buitenland aanspraak maakt op ondersteuning door OTB, betekent dat een toename van de caseload met 250 gezinnen. Hiervoor werven wij nieuwe casemanagers. Gezien de ervaring van de afgelopen 6 maanden, is dit een lastig maar haalbaar aantal.

<i>Effecten op de benodigde capaciteit</i>			x

5. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

Afhankelijk van het aantal mensen dat een beroep doet op het OTB zetten we casemanagers in die de ondersteuning bieden. Dit brengt kosten met zich mee. Dit valt binnen het huidige contract en we hanteren daarvoor de in het contract overeengekomen tarieven en andere voorwaarden. Grofweg brengt uitvoering van de ex-partnerregeling door OTB de onderstaande effecten met zich mee, onderverdeeld in incidenteel en structureel:

Incidenteel:

- Implementatieperiode
- 2 of meer on-boardingtrajecten
- Aanpassen IT-applicaties
- Communicatie-inspanning intern en richting nieuwe doelgroep
- Samenwerkingsafspraken met partners

Structureel:

- Extra casemanagers (mogelijk)
- Extra teamcoaches (mogelijk)
- Verantwoording en rapportage uitbreiden
- Uitbreiding leer en ontwikkelprogramma
- Betalen beschikken voor grotere groep
- Vaker beroep op klachtenprocedure
- Inzet (uren) organisatiedeel mogelijk omhoog
- Grotere SROI-inspanning

<i>Effecten op de uitvoeringskosten</i>			x

6. Effecten op de regeldruk (administratieve lasten)

Doordat de regeling voortbouwt op de bestaande regeling voor gedupeerde ouders in het buitenland die OTB al uitvoert is het effect op de regeldruk beperkt. Doordat het een apart gedefinieerde groep is en zorgt voor uitbreiding van de doelgroep vraagt het om meer verantwoording en rapportage. Ook neemt het aantal betalingen en beschikkingen toe. Daarbij is het belangrijk dat de processen naadloos aansluiten op de bestaande processen rondom betalen en beschikken om extra regeldruk te voorkomen.

<i>Effecten op de regeldruk</i>			x

7. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

De gevraagde verantwoordingsinformatie is in lijn met de verantwoordingsinformatie die wij nu aanleveren voor OTB. Als de verantwoording op dezelfde wijze plaats kan vinden en er dus geen aparte losse verantwoording en/of rapportage van ons gevraagd wordt, is het effect van de ex-partnerregeling op de verantwoordings- en beleidsinformatie minimaal.

Radar stemt wekelijkse af met het ministerie, UHT en VNG over het OTB. Hier bespreken we de relevante beleidsinformatie, delen we ervaringen en dilemma's en spreken we acties af. Daarnaast werken OTB, ministerie, UHT en VNG samen om in onvoorziene gevallen doorbraken te realiseren. Wanneer een vergelijkbaar proces wordt opgezet voor ex-partners, zien wij beperkte gevolgen voor de beleidsinformatie.

<i>Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie</i>			x

8. Implementatie/risico/control

Grootste risico's zijn de beschikbaarheid van voldoende medewerkers en het structureel aansluiten bij wat voor gedupeerden belangrijk is. We zien dat veel mensen betrokken zijn en een oplossing voor het probleem willen bieden, maar ervaring heeft ons ook geleerd dat ouders veel hebben meegemaakt en niet iedereen geschikt is voor deze werkzaamheden. De krappe arbeidsmarkt maakt de werving en selectie van nieuwe en geschikte casemanagers ingewikkeld.

De aanwezigheid binnen onze samenwerking van een werving en selectiebureau is mede de basis voor een succesvol OTB. Een andere belangrijke succesfactor is de inzet van veel ervaringsdeskundigen binnen het OTB. Deze beide factoren zetten we ook in bij de uitvoering van de ex-partnerregeling daarmee mitigeren we twee belangrijke risico's. We monitoren deze en andere risico's intern, bespreken deze in de wekelijkse afstemming met het kernteam (ministerie, UHT, VNG) en rapporteren daarover in onze halfjaarlijkse rapportages.

<i>Implementatie/risico/control</i>			x

Communicatie

Goed afgestemde communicatie vanuit het ministerie van financiën, VNG, UHT en OTB richting doelgroep maakt dat ex-partners mogelijk voldoende vertrouwen hebben in OTB om UHT toestemming te geven om hun contactgegevens met ons te delen. We zetten ervaringsdeskundige ouders en ons ouderpanel in om de communicatie optimaal aan te laten sluiten bij de nieuwe doelgroep.

<i>Communicatie</i>			x

9. Gegevensuitwisseling

Geen grote gevolgen op het gebied van gegevensuitwisseling aangezien hetzelfde werkproces gevolgd wordt als bij de huidige doelgroep van het OTB. Als de regeling definitief is voert het ministerie met ondersteuning en input vanuit Radar een DPIA uit.

<i>Gegevensuitwisseling</i>			x

Eindoordeel

Met de uitvoering door Radar van de OTB-opdracht, waarbij wij sinds 1 juni 2022 ondersteuning bieden aan gedupeerde ouders in het buitenland, hebben we laten zien dat wij beschikken over een goed beeld van wat er nodig is om deze opdracht uit te voeren en over de mensen die zowel de implementatie als de uitvoering ter hand kunnen nemen. Wij hebben bovendien voldoende expertise in huis en kunnen opschalen en afschalen in omvang van het team op basis van wat nodig is. Ook beschikken wij over de ICT-voorzieningen die voor deze opdracht noodzakelijk zijn. Uitbreiding van onze huidige opdracht met **de uitvoering van de ex-partnerregeling voor ex-partners in het buitenland**, binnen de in dit document beschreven kaders, is voor ons daarmee **goed uitvoerbaar**.

> Retouradres Postbus 30155, 9700 LG Groningen

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Persoonsgegevens

Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Contact

Persoonsgegevens

Uw brief van

2 december 2022

Uw kenmerk

2022-00000250762

Onze referentie

HD.023.xxx

Bijlagen

1

Datum: DAG januari 2023

Betreft: Uitvoeringstoets ex-partnerregeling

Geachte Persoonsgegevens

In uw brief van 2 december 2022, door DUO op 12 december ontvangen, heeft u DUO verzocht tot het doen van een uitvoeringstoets op de ex-partnerregeling in het kader van de hersteloperatie KOT. U verzoekt in uw brief om binnen 6 weken te reageren.

Inleiding

In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om de Wet hersteloperatie toeslagen uit te breiden met aanvullende maatregelen voor kinderen en ex-partners. Hierdoor komen ook ex-partners van gedupeerde ouders in aanmerking voor compensatie en kwijtschelding van openstaande inburgeringsvorderingen die zijn ontstaan op of vóór 31 december 2020.

Conclusie

De voorgestelde wijzigingen van het wetsvoorstel per 1 juli 2023 zijn uitvoerbaar en haalbaar voor DUO. Wel zijn er een paar aandachtspunten die op het moment van beoordeling niet of onvoldoende helder waren. De uitvoerbaarheid en haalbaarheid zijn daarom beoordeeld op basis van het conceptwetsvoorstel zoals bijgevoegd bij uw brief d.d. 2 december 2022. Kinderen hebben *enkel* recht op compensatie, waardoor dit onderdeel van de wetswijziging DUO/inburgering niet raakt. Hieronder bespreek ik eerst de bijzonderheden van het wetsvoorstel voor DUO, vervolgens benoem ik de aandachtspunten. Tenslotte geef ik inzicht in de verwachte kosten, zoals gebleken uit de analyse.

Toelichting

Omvang

Met onderhavig wetsvoorstel wordt de groep gedupeerde ouders waarvoor DUO de schuldenregeling reeds uitvoert, uitgebreid met ex-partners van erkende gedupeerde aanvragers. Op basis van de verwachting van de Belastingdienst (hierna: BD) dat tussen de 7.000 en 9.800 personen per jaar aan de gestelde voorwaarden zullen voldoen, verwacht DUO ongeveer 50 ex-partners met een inburgeringsschuld.

Uitwisseling

De wet regelt wie ex-partners zijn en dit wordt door de BD vastgesteld. De uitwisseling van gegevens van ex-partners van wie de publieke schulden moeten worden kwijtgescholden vindt bij voorkeur op dezelfde wijze plaats als van de toeslag gedupeerden.

DUO verzoekt hierbij om gebruik te maken van een apart bestand met ex-partners, omdat de regels voor deze groep afwijken van de reeds bestaande uitvoering. Er is voor hen geen wettelijk moratorium vastgesteld en voor deze groep geldt de zogenaamde pauzeknop niet. Vanwege de lage aantallen gebeurt de verwerking grotendeels handmatig. In de rapportages aan SZW zal deze groep apart benoemd worden.

Duur integrale beoordeling

Door de lange doorlooptijd van de integrale beoordeling kan de BD tot de slotsom komen dat de als *gedupeerd* beoordeelde aanvrager achteraf onverhoopt *niet-gedupeerd* blijkt te zijn. In dat geval gaat de BD niet over tot herziening van de genomen herstelmaatregelen. In navolging hiervan zal ook DUO niet overgaan tot het terugdraaien van de kwijtgescholden inburgeringsvordering.

Datum inwerkingtreding

Tussen de peildatum van de schulden die in aanmerking komen voor kwijtschelding en de inwerkingtreding van deze wetswijziging zit veel tijd. Hierdoor is het mogelijk dat de betreffende schulden reeds (deels) afbetaald zijn. Restitutie hiervan zal handmatig afgehandeld moeten worden, wat arbeidsintensiever is dan kwijtschelding. Gezien de verwachte lage aantallen zullen de ook kosten hiervan relatief laag zijn en opgevangen kunnen worden in het geheel aan verwachte kosten.

Aandachtspunten

DUO verzoekt om toestemming om ook na 1 januari 2024 door te mogen gaan met het ambtshalve kwijtschelden van openstaande schulden in plaats van dit vanaf die datum op verzoek plaats te laten vinden¹;

DUO heeft in deze uitvoeringstoets nog geen rekening kunnen houden met het addendum betreffende overleden aanvragers van de kinderopvangtoeslag, dit vanwege de (zeer late) ontvangst d.d. 22 december 2022. Hierop volgt dan ook nog een nadere reactie.

Tenslotte wil DUO aandacht vragen voor de mogelijke onevenwichtigheid van dit wetsvoorstel. Door de langere doorlooptijd kan dit als gevolg hebben dat ex-partners zich in langdurige onzekerheid bevinden. Mede vanwege het gegeven dat een ex-partner zich niet zelfstandig als gedupeerde kan melden, maar afhankelijk is van een verzoek van de aanvrager van de kinderopvangtoeslag.

Kosten

Verandercapaciteit 2023 (in uren)

	<i>Uren 2023</i>
ICT - realisatie	nihil
Totaal (afgerond)	nihil

¹ Zoals volgt uit de MvT Wet hersteloperatie toeslagen, p. 162

De beoogde wijziging kan met de huidige ICT-voorzieningen worden gerealiseerd. Op dat gebied worden dan ook geen wijzigingen voorzien.

Incidentele uitvoeringskosten 2023 (in uren en euro).

	Uren 2023	Kosten 2023 (afgerond)
Control	24	€ 2.250
Functioneel Beheer	16	€ 1.500
Kennis- / Leer Centrum	72	€ 5.750
Lening en vergoeding	16	€ 1.300
Communicatie	40	€ 3.500
Financieel programmabeheer	24	€ 2.250
Gegevensleveringen	40	€ 3.200
Handhaving	16	€ 1.200
Totaal (afgerond)	250	€ 21.000

Deze incidentele kosten omvatten inzet van onder meer Functioneel Beheer, Kennis- en Leercentrum, Leningen en financieel programmagelden. Deze inzet ziet onder meer op het aanpassen van werkinstructies, kennisbank, website en formulieren. Daarnaast zal inzet van het team Gegevensleveringen worden gevraagd bij het voorbereiden van de benodigde gegevensleveringen door de Belastingdienst. Handhaving zal worden betrokken bij de voorbereidingen.

Structurele uitvoeringskosten vanaf 2023 (in uren en euro).

	Uren vanaf 2023	Kosten vanaf 2023
Bezwaar	120	€ 10.320
Financieel Programmabeheer	40	€ 3.760
Functioneel beheer	20	€ 1.880
Gegevensleveringen	200	€ 16.000
Klantafhandeling	15	€ 1.065
Leningen	500	€ 40.000
Totaal (afgerond)	900	€ 73.000

Deze structurele kosten zijn gebaseerd op aanlevering van de ex-partners door de Belastingdienst, beoordeling en afhandeling hiervan door de afdeling Leningen en het beantwoorden van vragen door de afdeling Klantafhandeling. Ook structureel zal capaciteit van Gegevensleveringen nodig zijn. Uitgegaan wordt van 50 gedupeerde ex-partners per jaar.

DUO houdt de betreffende werkzaamheden in de gaten, substantiële wijzigingen worden tijdig onder de aandacht gebracht en DUO verantwoordt deze in de reguliere viermaandsrapportages.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zie de opdrachtverstrekking met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Postbus 90801
2509LV Den Haag

Persoonsgegevens

Datum

31 januari 2023

Ons kenmerk

SBK/ 104147/SK

Pagina

Bijlage(n)

Onderwerp

Addendum U-toets aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden

Geachte Persoonsgegevens

U heeft ons gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren op het 'aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden' (addendum). De nabestaandenregeling is gericht op de situatie dat gedupeerden en/of aanvragers van een kinderopvangtoeslag voor of tijdens het herstelproces zijn overleden en hun toeslagpartner of kinderen, die als leden van het gezin ook zouden meedelen in de herstelmaatregelen van de aanvrager, geen toegang hebben tot compensatie of vervolgregelingen. Met de regeling wordt beoogd het achterblijvende gezin van de aanvrager te ondersteunen.

U vraagt ons in deze uitvoeringstoets in te gaan op de gebruikelijke criteria. Met deze brief ontvangt u onze reactie. Wij verwijzen u ook graag naar de bijlage 'samenvatting en oordeel'. Hierin lichten wij onze uitgangspunten en voorwaarden toe en vindt u onze reactie op alle uitgevraagde criteria.

Uitkomsten uitvoeringstoets

Uitvoerbaarheid

Het aanvullend wetsvoorstel is uitvoerbaar voor UWV, mits:

- Het leveren van de bestand(en) door de Belastingdienst/Toeslagen en de uitvoering van het proces, inclusief de wettelijke grondslag, gaat plaatsvinden volgens de door UWV gehanteerde uitgangspunten en voorwaarden (zie toelichting).
- De overeenkomst met betrekking tot de gegevenslevering wordt aangepast aan de nieuwe gegevens

Haalbaarheid

De beoogde invoeringsdatum -1 juli 2023- is haalbaar voor UWV. Wij ontvangen de opdracht voor de implementatie graag uiterlijk op 1 maart 2023 om de activiteiten tijdig te kunnen uitvoeren. UWV zal na behandeling van het wetsvoorstel in de ministerraad, gepland eind januari, starten met de voorbereidende activiteiten, zoals ook op ambtelijk niveau is aangegeven aan uw departement.

Uitgangspunten

UWV hanteert de volgende uitgangspunten en/of voorwaarden:

- Voor de nabestaandenregeling wordt aangesloten bij de schuldenaanpak zoals deze geldt voor gedupeerde aanvragers van een kinderopvangtoeslag. Dit betekent dat ook het pauzeren van vorderingen en het wettelijke moratorium onderdeel zijn van de nabestaandenregeling.

- De Belastingdienst/Toeslagen heeft de bevoegdheid om de compensatie of aanvullende compensatie terug te vorderen. Maakt de Belastingdienst/Toeslagen gebruik van deze bevoegdheid, dan hanteert UWV echter het uitgangspunt dat het de schulden die al zijn kwijtgescholden of restituties die al hebben plaatsgevonden sowieso niet meer alsnog zal terugvorderen. In het geval de Belastingdienst/Toeslagen vaststelt dat er sprake is van fraude, opzet en/of misbruik van de aanvrager, dan zal UWV -daar waar passend- maatwerk toepassen. Dit uitgangspunt past UWV ook toe bij de ex-partnerregeling.
- Er kan sprake zijn van een overleden (potentiële) aanvrager van de kinderopvangtoeslag voor of tijdens het herstelproces. Daarom moet UWV voor de uitvoering van deze regeling onderscheid kunnen maken in twee situaties: A. de potentieel gedupeerde (overleden) aanvrager heeft nog géén aanvraag gedaan of B. de (overleden) aanvrager heeft een aanvraag gedaan bij de Belastingdienst/Toeslagen maar is nog 'in onderzoek' of is aangemerkt als gedupeerde. Dit onderscheid moet af te leiden zijn in de geleverde bestand(en).
- UWV ontvangt van de Belastingdienst/Toeslagen een apart bestand met daarin de gegevens van de overleden aanvrager. In dit bestand wil UWV ook weten met wie van de nabestaanden de Belastingdienst/Toeslagen communiceert. UWV hanteert het uitgangspunt dat UWV van de Belastingdienst/Toeslagen de gegevens ontvangt van één persoon. We verwijzen u naar de 'samenvatting en oordeel'.
- UWV gaat er vanuit dat het aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden de wettelijke basis biedt voor de gegevensuitwisseling die nodig is voor de uitvoering van de regeling. Dit vereist een zodanige aanpassing van artikel 6.12 zesde lid waardoor de gegevensuitwisseling mogelijk wordt na een aanvraag van de nabestaanden.
- In geval de potentieel gedupeerde ouder nog geen aanvraag heeft gedaan en komt te overlijden en de nabestaanden willen een aanvraag doen, dan wenden de nabestaanden zich tot het loket van de Belastingdienst/Toeslagen. Uitgangspunt is dat dit loket open is tot en met 1 april 2024.
- De openstaande schuld van de overleden aanvrager, die niet aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoet, wordt niet kwijtgescholden. De erven van de overleden aanvrager worden dan benaderd voor aflossing van deze schuld, afhankelijk van de aanvaarding of de verwerping van de erfenis.
- UWV bewaart de ontvangen gegevens van de Belastingdienst/Toeslagen volgens de geldende bewaartermijnen conform de Archiefwet.

Wettelijke grondslag

UWV hanteert het uitgangspunt dat het aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden de wettelijke basis biedt voor de gegevensuitwisseling die nodig is voor de uitvoering van de regeling. Dit betekent ons inziens dat artikel 6.12 zesde lid moet worden aangepast. Hierin is geen wijziging voorzien voor de gegevensverstrekking 'van een partner of kind van een overleden aanvrager als bedoeld in artikel 2.9b of 2.9c'. Hierdoor is de Belastingdienst/Toeslagen ons inziens niet bevoegd om de gegevens van de partner of kind van de overleden aanvrager aan UWV te verstrekken. De aanpassing dient zodanig te zijn, dat de gegevensuitwisseling ook mogelijk is na de aanvraag van de nabestaanden – in verband met de pauzering- en niet alleen na toekenning van de compensatie.

Ambtshalve kwijtschelding

In de huidige wet is opgenomen dat UWV tot 1 januari 2024 de openstaande schulden, die aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, ambtshalve kwijtscheldt. Vanaf 1 januari 2024 scheldt UWV alleen de openstaande schulden, die aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, kwijt op verzoek van de cliënt. Dit betreft een extra belasting voor de cliënt als voor UWV. Zoals ook benoemd in de UWV reactiebrief op de uitvoeringstoets 'aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen ex-partner (d.d 16 januari 2023), stelt UWV met betrekking tot de nabestaandenregeling eveneens voor om een langere termijn voor de ambtshalve kwijtschelding van publieke schulden toe te passen, tot ten minste 1 juli 2025.

Financiële gevolgen

De incidentele kosten bedragen EUR 200K voor 2023. De structurele meerkosten bedragen EUR 30K voor 2023, EUR 50K voor 2024, EUR 30K voor 2025 en EUR 20K voor 2026 en verder. Wij verwijzen u naar de bijlage 'samenvatting en oordeel'.

Graag ontvangen wij uw reactie en opdracht tot implementatie op uiterlijk 1 maart 2023.

Persoonsgegevens

Addendum U-toets Aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen Nabestaandenregeling

Doel voorstel

Op grond van de Wet hersteloperatie toeslagen scheldt UWV, onder voorwaarden, publieke schulden van gedupeerden van de kinderopvangtoeslag (affaire) kwijt. Op 6 december 2022 heeft UWV een uitvoeringstoets uitvraag ontvangen van SZW op het aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen ex-partner (ex-partnerregeling). In deze uitvraag had SZW aangekondigd dat er een addendum zou volgen voor de regeling voor nabestaanden van overleden gedupeerden die ook in deze wet wordt opgenomen, verder te noemen de nabestaandenregeling. UWV heeft op 3 januari 2023 van SZW de uitvoeringstoets ontvangen op deze nabestaandenregeling. UWV gaat in dit document in op de uitvoerbaarheid van de nabestaandenregeling.

De nabestaandenregeling is gericht op de situatie dat gedupeerden en/of aanvragers van een kinderopvangtoeslag voor of tijdens het herstelproces zijn overleden en hun toeslagpartner of kinderen, die als leden van het gezin ook zouden meedelen in de herstelmaatregelen van de aanvrager, geen toegang hebben tot compensatie of vervolgregelingen. Met de regeling wordt beoogd het achterblijvende gezin van de aanvrager te ondersteunen. Als begunstigden van deze regeling worden aangewezen:

- De toeslagpartner van de aanvrager op het moment van overlijden indien aanwezig;
- De in leven zijnde eigen kinderen (biologische, geadopteerde en erkende kinderen) van de overleden aanvrager (naar rato). Andere kinderen zoals pleegkinderen vallen niet onder de regeling.

Insteek van de regeling: nabestaanden zoveel mogelijk buiten het erfrecht om recht krijgen op de regeling waar de overledene anders zelf recht op zou hebben. De schuldregeling die eraan gekoppeld is werkt grotendeels hetzelfde als voor gedupeerden.

Het aanvullend wetsvoorstel onderkent twee situaties. De eerste situatie betreft het overlijden van de aanvrager van de kinderopvangtoeslag. De tweede situatie betreft het overlijden van het kind van een gedupeerde aanvrager van de kinderopvangtoeslag (zogenoemde kindregeling). Aangezien de kindregeling (de tweede situatie) geen schuldenaanpak kent, is er voor de uitvoering van UWV in deze tweede situatie geen effect. Dit addendum richt zich uitsluitend op de situatie dat de aanvrager van de kinderopvangtoeslag is overleden.

De beoogde datum voor de inwerkingtreding van het aanvullend wetsvoorstel is 1 juli 2023.

Oordeel UWV

Uitvoerbaar, mits:

- Het leveren van de bestand(en) door de Belastingdienst/Toeslagen (voortaan BD/T) en de uitvoering van

Oordeel: 2

1. **Ja** (uitvoerbaar)
2. **Ja, mits** (uitvoerbaar mits in het voorstel rekening wordt gehouden met de gemaakte opmerkingen)
3. **Nee, tenzij** (niet uitvoerbaar tenzij het voorstel op onderdelen wordt aangepast)
4. **Nee** (niet uitvoerbaar vanwege ernstige bezwaren)

het proces gaat plaatsvinden, inclusief de wettelijke grondslag, volgens de door UWV gehanteerde uitgangspunten en voorwaarden (zie hoofdstuk 2).

- De overeenkomst met betrekking tot de gegevenslevering wordt aangepast aan de nieuwe gegevens.

De verwachte invoeringsdatum per 1 juli 2023 is voor UWV haalbaar, mits de opdracht voor de implementatie uiterlijk op 1 maart 2023 is ontvangen om de activiteiten tijdig te kunnen uitvoeren. UWV start met de voorbereidende activiteiten, nadat de wetsvoorstel is behandeld in de ministerraad gepland eind januari 2023.

Toelichting

UWV voert de wet hersteloperatie toeslagen uit voor gedupeerde ouders en hun toeslagpartners. Voor deze uitvoering ontvangt UWV van de BD/T regelmatig een bestand met gegevens. Dit bestand geeft aan of de cliënt wel of niet een gedupeerde is en daarmee wel of niet in aanmerking komt voor compensatie. UWV vergelijkt dit bestand met de UWV administratie en bepaalt zo welke openstaande schuld(en) moet(en) worden kwijtscholden. Het bestand dat UWV ontvangt van de BD/T moet verrijkt worden met de gegevens van de nabestaanden.

Wettelijke grondslag

UWV hanteert het uitgangspunt dat het aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden de wettelijke basis biedt voor de gegevensuitwisseling die nodig is voor de uitvoering van de regeling. Dit betekent ons inziens dat artikel 6.12 zesde lid moet worden aangepast. Hierin is geen wijziging voorzien voor de gegevensverstrekking 'van een partner of kind van een overleden aanvrager als bedoeld in artikel 2.9b of 2.9c'. Hierdoor is de BD/T ons inziens niet bevoegd om de gegevens van de partner of kind van de overleden aanvrager aan UWV te verstrekken. De aanpassing dient zodanig te zijn, dat de gegevensuitwisseling ook mogelijk is na de aanvraag van de nabestaanden – in verband met de pauzering- en niet alleen na toekenning van de compensatie.

Ambtshalve kwijtschelding

In de huidige wet is opgenomen dat UWV tot 1 januari 2024 de openstaande schulden, die aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, ambtshalve kwijtscheldt. Vanaf 1 januari 2024 scheldt UWV alleen de openstaande schulden, die aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, kwijt op verzoek van de cliënt. Dit betreft een extra belasting voor de cliënt als voor UWV. Zoals ook benoemd in de UWV reactiebrief op de uitvoeringstoets 'aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen ex-partner (d.d 16 januari 2023), stelt UWV eveneens met betrekking tot de nabestaandenregeling voor om een langere termijn voor de ambtshalve kwijtschelding van publieke schulden toe te passen, tot ten minste 1 juli 2025.

Uitvoeringskosten

Totale kosten (€ mln)	2023	2024	2025	2026 en verder
Incidentele kosten	0,2	-	-	-
Structurele kosten	0,03	0,05	0,03	0,02
Totale kosten	0,23	0,05	0,03	0,02

NB: Financiën en SZW werken op ambtelijk niveau met UWV het proces vanaf 1 januari 2024 (in relatie tot de ambtshalve kwijtschelding) nader uit. De hierboven genoemde kosten kunnen door deze uitwerking mogelijk worden bijgesteld.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten / voorwaarden	4
3. Beoordelingspunten	6
1. Uitvoerbaarheid	6
2. Effectiviteit	6
3. Effecten voor klanten	6
4. Handhaafbaarheid	6
5. Informatie- en gegevenshuishouding	6
6. Minimale implementatietermijn	7
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten	7
8. Gevolgen voor de verantwoordings-en beleidsinformatie	9

1. Inleiding

Verzoek U toets aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen, d.d 27 december 2022
Kernmerk SZW: 2022-0000298119
Kenmerk UWV: 104196

In voorliggende uitvoeringstoets beoordeelt UWV het voorstel op de volgende aspecten:

1. Uitvoerbaarheid
2. Effectiviteit
3. Effecten voor klanten
4. Handhaafbaarheid
5. Informatie- en gegevenshuishouding
6. Minimale implementatietermijn
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten
8. Verantwoordings- en beleidsinformatie

Inleiding

In de Wet hersteloperatie toeslagen zijn maatregelen opgenomen die bijdragen aan het herstel voor aanvragers van een kinderopvangtoeslag die door de toeslagenproblematiek gedupeerd zijn. Aanvrager van een kinderopvangtoeslag en hun eventuele toeslagpartner, die aangemerkt worden als gedupeerde komen, wanneer voldaan wordt aan de voorwaarden, in aanmerking voor compensatie en kwijtschelding van publieke schulden. Naast de aanvrager wordt in het aanvullend wetsvoorstel geregeld dat ook ex-partners in aanmerking komen voor compensatie en kwijtschelding van publieke schulden, mits voldaan wordt aan de voorwaarden. Voor ligt nu een addendum op het aanvullende wetsvoorstel, met daarin geregeld dat ook nabestaanden van een overleden aanvrager in aanmerking kunnen komen voor compensatie en kwijtschelding van de publieke schulden van de betreffende (overleden) aanvrager.

Wetsvoorstel

In de aanvulling wordt de Wet hersteloperatie toeslagen uitgebreid met maatregelen voor nabestaanden van overleden aanvragers van een kinderopvangtoeslag.

De regeling is gericht op de situatie dat gedupeerden en/ of aanvragers van een kinderopvangtoeslag voor of tijdens het herstelproces zijn overleden en hun toeslagpartners of kinderen, die als leden van het gezin ook zouden meedelen in de herstelmaatregelen van de aanvrager, geen toegang hebben tot compensatie of vervolgregelingen. Met de regeling wordt beoogd het achterblijvende gezin van de aanvrager te ondersteunen. Als begunstigden van deze regeling worden aangewezen:

- de toeslagpartner van de aanvrager op het moment van overlijden, indien afwezig;
- de in leven zijnde eigen kinderen (biologische, geadopteerde en erkende kinderen) van de overleden aanvrager (naar rato). Andere kinderen (zoals pleegkinderen) worden vallen hier niet onder.

Kwijtschelden schulden

- Kwijtschelding geldt voor openstaande schulden van de overleden aanvrager en de toeslagpartner.
- Kwijtschelding geldt voor openstaande schulden die voor 1 januari 2021 nog niet waren voldaan en zien op de periode tot en met 31 december 2020.
- Kwijtschelding geldt ook voor vorderingen die op 1 januari 2021 nog niet zijn vastgesteld, maar wel betrekking hebben op de periode tot en met 31 december 2020.
- Betalingen en verrekeningen die na 31 december 2020 zijn gedaan op de schuld die wordt kwijtgescholden worden gerestitueerd.
- Kwijtschelding geldt niet voor schulden die ontstaan zijn als gevolg van fraude (opzet of grove schuld) of waarvoor aangifte is gedaan bij het Openbaar Ministerie.
- Kwijtschelding geldt niet voor schulden die zijn ontstaan als gevolg van het handelen in het kader van een onderneming (bijvoorbeeld NOW en/of een onverschuldigd verstrekt starterskrediet).

Inwerkingtreding

Dit wetsvoorstel treedt in werking op de dag nadat deze is gepubliceerd in het Staatsblad, beoogd 1 juli 2023.

2. Uitgangspunten / voorwaarden

UWV hanteert de volgende uitgangspunten en/of voorwaarden:

- Voor de nabestaandenregeling wordt aangesloten bij de schuldenaanpak zoals deze geldt voor gedupeerde aanvragers van een kinderopvangtoeslag. Dit betekent dat, in tegenstelling tot de ex-partnerregeling, ook het pauzeren van vorderingen en het wettelijke moratorium onderdeel zijn van de nabestaandenregeling.
- De BD/T heeft de bevoegdheid om de compensatie of aanvullende compensatie terug te vorderen. Maakt de BD/T gebruik van deze bevoegdheid, dan hanteert UWV echter het uitgangspunt dat het de schulden die al zijn kwijtgescholden of restituties die al hebben plaatsgevonden sowieso niet meer alsnog zal terugvorderen. In het geval de Belastingdienst/Toeslagen vaststelt dat er sprake is van fraude, opzet en/of misbruik van de aanvrager, dan zal UWV -daar waar passend- maatwerk toepassen. Dit uitgangspunt past UWV ook toe bij de ex-partnerregeling.
- Er kan sprake zijn van een overleden (potentiële) aanvrager van de kinderopvangtoeslag voor of tijdens het herstelproces. Daarom moet UWV voor de uitvoering van deze regeling onderscheid kunnen maken in twee situaties:
 1. De potentieel gedupeerde (overleden) aanvrager heeft nog géén aanvraag gedaan of
 2. De (overleden) aanvrager heeft een aanvraag gedaan bij de BD/T maar is nog 'in onderzoek' (gedupeerdheid moet nog worden vastgesteld) of de (overleden) aanvrager is door de BD/T aangemerkt als gedupeerde van de kinderopvangtoeslag.Dit onderscheid moet af te leiden zijn in het door de BD/T geleverde bestand(en).
- UWV ontvangt van de BD/T een apart bestand met daarin de gegevens van de overleden aanvrager. In dit bestand wil UWV ook weten met wie van de nabestaanden de BD/T communiceert. UWV hanteert het uitgangspunt dat UWV van de BD/T de gegevens ontvangt van één persoon:
 - Is dit de toeslagpartner, dan wil UWV de NAW gegevens verkrijgen van deze persoon;
 - Is dit het kind (of een van de kinderen), dan wil UWV de NAW gegevens van het kind waarmee de BD/T communiceert;
 - Is er sprake van een minderjarig kind, dan ontvangt UWV de NAW gegevens van diens wettelijke vertegenwoordiger van de BD/T.
- UWV gaat er vanuit dat het aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden de wettelijke basis biedt voor de gegevensuitwisseling die nodig is voor de uitvoering van de regeling. Dit vereist een zodanige aanpassing van artikel 6.12 zesde lid waardoor de gegevensuitwisseling mogelijk wordt na een aanvraag van de nabestaanden. Zie toelichting.
- In geval de potentieel gedupeerde ouder nog geen aanvraag heeft gedaan en komt te overlijden en de nabestaanden willen een aanvraag doen, dan wenden de nabestaanden zich tot het loket van de BD/T. Uitgangspunt is dat dit loket open is tot en met 1 april 2024, omdat als een potentieel gedupeerde ouder komt te overlijden op 31 december 2023 er nog een termijn moet zijn voor de nabestaanden om zich te kunnen melden bij de BD/T.
- De openstaande schuld van de overleden aanvrager, die niet aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoet, wordt niet kwijtgescholden. De erven van de overleden aanvrager worden dan benaderd voor aflossing van deze schuld, afhankelijk van de aanvaarding of de verwerping van de erfenis.
- UWV bewaart de ontvangen gegevens van de BD/T volgens de geldende bewaartermijnen conform de Archiefwet (zie hoofdstuk 3, paragraaf 5: informatie- en gegevenshuishouding).

Wettelijke grondslag

UWV hanteert het uitgangspunt dat het aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen-nabestaanden de wettelijke basis biedt voor de gegevensuitwisseling die nodig is voor de uitvoering van de regeling. Dit betekent ons inziens dat artikel 6.12 zesde lid moet worden aangepast. Hierin is geen wijziging voorzien voor de gegevensverstrekking 'van een partner of kind van een overleden aanvrager als bedoeld in artikel 2.9b of 2.9c'. Hierdoor is de BD/T ons inziens niet bevoegd om de gegevens van de partner of kind van de overleden aanvrager aan UWV te verstrekken. De aanpassing dient zodanig te zijn, dat de gegevensuitwisseling ook mogelijk is na de aanvraag van de nabestaanden – in verband met de pauzering- en niet alleen na toekenning van de compensatie.

Ambtshalve kwijtschelding

In de huidige wet is opgenomen dat UWV tot 1 januari 2024 de openstaande schulden, die aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, ambtshalve kwijtscheldt. Vanaf 1 januari 2024 scheldt UWV alleen de openstaande schulden, die aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, kwijt op verzoek

van de cliënt. Dit betreft een extra belasting voor de cliënt als voor UWV. Zoals ook benoemd in de UWV reactiebrief op de uitvoeringstoets 'aanvullend wetsvoorstel hersteloperatie toeslagen ex-partner (d.d 16 januari 2023), stelt UWV met betrekking tot de nabestaandenregeling eveneens voor om een langere termijn voor de ambtshalve kwijtschelding van publieke schulden toe te passen, tot ten minste 1 juli 2025.

Omvang

De BD/T geeft aan dat circa 10.000 aanvragers van een kinderopvangtoeslag zijn overleden in de periode sinds 1 januari 2005. Onbekend is hoeveel overleden aanvragers gedupeerden zijn. UWV stelt daarom voor uit te gaan van hetzelfde aantal als bij de ex-partnerregeling. Voor de ex-partnerregeling is de schatting dat er sprake is van 750 ex-partners met een of meer vorderingen. UWV gaat voor nu uit van 750 gevallen waarin de nabestaandenregeling moet worden uitgevoerd.

3. Beoordelingspunten

1. Uitvoerbaarheid

Het wetsvoorstel voor de nabestaanden is uitvoerbaar voor UWV, mits:

- Het leveren van de bestand(en) door de BD/T en de uitvoering van het proces, inclusief de wettelijke grondslag, gaat plaatsvinden volgens de door UWV gehanteerde uitgangspunten (zie hoofdstuk 2).
- De overeenkomst met betrekking tot de gegevenslevering wordt aangepast aan de nieuwe gegevens.

2. Effectiviteit

Het doel van het wetsvoorstel is helder.

3. Effecten voor klanten

Bij nabestaanden en toeslagpartners die in aanmerking komen voor compensatie:

- worden openstaande schulden die voor 1 januari 2021 nog niet waren voldaan en zien op de periode tot en met 31 december 2020 kwijtgescholden.
- worden vorderingen die op 1 januari 2021 nog niet zijn vastgesteld, maar wel betrekking hebben op de periode tot en met 31 december 2020 kwijtgescholden.
- worden betalingen en verrekeningen die na 31 december 2020 zijn gedaan op de schuld die wordt kwijtgescholden gerestitueerd.

Kwijtschelden geldt niet voor schulden die ontstaan zijn als gevolg van fraude (opzet of grove schuld) of waarvoor aangifte is gedaan bij het Openbaar Ministerie. Kwijtschelden geldt ook niet voor schulden die zijn ontstaan als gevolg van het handelen in het kader van een onderneming (bijvoorbeeld NOW en/of een onverschuldigd verstrekt starterskrediet).

Het voorstel is uitlegbaar. Vanwege het ambtshalve kwijtschelden is UWV in staat om het kwijtschelden eenduidig af te handelen. De klant hoeft zelf geen actie te ondernemen om het kwijtschelden van vorderingen in gang te zetten tot 1 juli 2025 (zie uitgangspunt in hoofdstuk 2).

Vanaf 1 juli 2025 scheldt UWV kwijt op verzoek. De BD/T zal, indien het besluit van de BD/T na 1 juli 2025 plaatsvindt, actief moeten gaan melden aan de gedupeerde dat een verzoek moet worden ingediend tot kwijtschelding en dat beoordeling voor kwijtschelding alleen zal volgen als daartoe een verzoek is gedaan door de nabestaande.

4. Handhaafbaarheid

UWV gaat er vanuit dat de door de BD/T geleverde gegevens van de nabestaanden juist en volledig zijn. Alleen dan kan UWV de juiste schulden kwijtschelden en richting de juiste personen communiceren.

Het proces bij UWV is handmatig met beperkte ICT ondersteuning ingericht. Het volledig kwijtschelden van de juiste schulden is afhankelijk van de selecties die gemaakt worden in de ICT systemen. Controle en toetsing van de gemaakte selecties is nodig om fouten te voorkomen.

5. Informatie- en gegevenshuishouding

Het wetsvoorstel rond nabestaanden sluit aan op het bestaande proces van gedupeerde aanvragers en toeslagpartners. Om te kunnen kwijtschelden heeft UWV gegevens nodig van de overleden aanvrager. Voor de communicatie zijn de NAW gegevens nodig van de persoon waarmee de BD/T communiceert.

Dit kan zijn de toeslagpartner, het kind (of een van de kinderen) of als er sprake van een minderjarig kind diens wettelijke vertegenwoordiger.

UWV hanteert het uitgangspunt dat de wetstekst zorgt voor een wettelijke grondslag voor de uitwisseling van gegevens tussen BD/T en UWV (zie aanvulling in hoofdstuk 2 'wettelijke grondslag'). Deze grondslag is ook geldig voor de uitbreiding naar nabestaanden. De uitbreiding heeft gevolgen voor de inhoudelijke uitwisseling tussen UWV en de BD/T (apart bestand voor de nabestaandenregeling), maar geen gevolgen voor het procesmatige deel van de uitwisseling (zelfde kanaal). Ten slotte moet het contract over de uitwisseling aangepaste worden.

De selectie van vorderingen moet aangepast worden op de nabestaandenregeling. De afhandeling van het proces rond kwijtschelden van vorderingen blijft gelijk aan het huidige proces van gedupeerde aanvragers en/of hun toeslagpartners.

Het pauzeren en kwijtschelden van vorderingen gebeurt op basis van bestaande systemen en processen.

Omdat het om nabestaanden gaat van een aanvrager zijn aparte brieven nodig voor deze doelgroep. Voor het kwijtschelden op verzoek, na 1 juli 2025, zal te zijner tijd een proces ingericht moeten worden in samenspraak met SZW en de BD/T.

De openstaande schuld van de overleden aanvrager, die niet aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoet, wordt niet kwijtgescholden. De erven van de overleden aanvrager worden dan benaderd voor aflossing van deze schuld. Dit is afhankelijk van de aanvaarding of de verwerping van de erfenis. Het kan zijn dat een vordering over een periode vanaf 1 januari 2021, die niet wordt kwijtgescholden, tot financiële problemen zou kunnen leiden bij de nabestaanden. UWV past in deze gevallen -daar waar het passend is, rekening houdend met de individuele situatie van de cliënt/nabestaande- maatwerk toe.

Archivering

In de memorie van toelichting wordt in paragraaf 8.1 de regelgeving rondom de AVG wetgeving benoemd. De Archiefwet wordt niet genoemd, terwijl de AVG en de Archiefwet in samenhang moet worden gezien. Als gevolg van de huidige formulering kan UWV verwijderverzoeken ontvangen, omdat mensen in de veronderstelling zijn dat direct na behandeling van hun zaak de informatie wordt vernietigd, terwijl dit door de Archiefwet niet het geval is en de informatie na afsluiting van het dossier nog een aantal jaren zal worden bewaard. Wij verzoeken SZW om het aanvullend wetsvoorstel hierop aan te (laten) passen. UWV houdt zich aan de geldende bewaartermijnen conform de Archiefwet.

Zo is ook opgenomen de zin 'de publieke schuldeisers bewaren de ontvangen gegevens niet langer dan noodzakelijk. De ontvangen gegevens worden in ieder geval verwijderd indien de publieke schuldeiser vaststelt dat er geen sprake is van een openstaande vordering die voor het verlenen van kwijtschelding in aanmerking komt'. UWV wil deze zin verwijderd hebben, want ook hierbij geldt dat UWV de gegevens bewaart volgens de geldende bewaartermijnen conform de Archiefwet.

6. Minimale implementatietermijn

De verwachte invoeringsdatum 1 juli 2023 is voor UWV haalbaar. Opdracht voor de implementatie moet uiterlijk 1 maart 2023 zijn ontvangen om de activiteiten tijdig te kunnen uitvoeren. UWV start met de voorbereidende activiteiten, nadat de wetsvoorstel is behandeld in de ministerraad gepland eind januari 2023.

7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

Effecten inrichten proces

Om het proces voor nabestaanden in te richten zijn de volgende acties nodig:

- Opstellen juridische handleiding
- Opstellen werkinstructies
- Opstellen brief/brieven specifiek voor nabestaanden
- Aanpassen selectie van vorderingen van aanvragers/toeslagpartner
- Aanpassen gegevensleveringsovereenkomst

- Inrichten proces m.b.t. kwijtschelden op verzoek vanaf 1 juli 2025

Voor deze werkzaamheden zijn de volgende uren begroot:

- Beleidsvoorbereiding/u-toets: 100 uur.
- Analyse/procesontwerp: 100 uur.
- Juridische begeleiding: 250 uur
- BC&K: 80 uur.

Effecten op de uitvoering

Om het proces uit te voeren worden periodiek overzichten met vorderingen geleverd aan de uitvoering VFV. Vorderingen worden gepauzeerd (indien nodig), kwijtgescholden en ontvangen bedragen gerestitueerd. Brieven worden verzonden om de nabestaanden te informeren.

Restitueren in geval van gedeeltelijk verrekenen en gedeeltelijk innen van een vordering na 1 januari 2021 betekent dat voor het deel verrekening een handmatige betaling moet worden gedaan.

Voor deze structurele werkzaamheden zijn de volgende uren begroot. Dit gaat uit van 750 overleden aanvragers:

- Debiteurenbeheer (MI Debiteuren 25 minuten, Mentor 3 minuten, Manager VFV debiteuren: 2 minuten) 30 minuten per dossier, dus +/- 375 uur.
- Crediteurenbeheer (MI Crediteuren 5 minuten, Manager VFV crediteuren 2 minuten) 7 minuten per dossier, dus +/- 90 uur.
- Uitkeringsdeskundig 15 minuten (indien fiscale gegevens nodig zijn voor betalen) per dossier, dus +/- 190 uur.
- Inzet BC&K: Geen extra tijd
- Juridische begeleiding: totaal +/- 250 uur

De werkzaamheden zullen verdeeld over de periode 1-7-2023 tot 1-7-2025 plaatsvinden.

Mogelijk dat daarna nog op verzoek werkzaamheden moeten worden gedaan. Voorstel is om hierbij uit te gaan van 10% van bovenstaande uren op jaarbasis, gedurende nog 2 opeenvolgende jaren.

Communicatiekanalen en-middelen

Deze impactanalyse is gericht op aanvullende en nieuwe content binnen de communicatiekanalen en -middelen van UWV. Het uitgangspunt hiervoor zijn één op één communicatie kanalen en middelen.

Brieven

5 nieuwe brieven begroot en 1 aanpassing: niet kwijtschelden, wel kwijtschelden, kwijtschelden gedupeerden nieuwe lijst, brief stop vordering aanpassen.

Telefonie

5 bestaande vraag en antwoord aanpassen.

10 nieuwe vraag en antwoorden begroot, doelgroep zal voornamelijk telefonisch contact zoeken met UWV.

Nieuwsbericht (3x) begroot: door de toevoeging van 2 doelgroepen er wellicht uitleg nodig is voor stakeholders en derden.

Generieke kanalen zijn niet begroot, UWV is niet primair verantwoordelijk voor het informeren over de wet en voorwaarden. De communicatie zal primair door de BD/T en het ministerie van Financiën en/of SZW moeten plaatsvinden. UWV is een van de vele partijen die schulden/vorderingen kwijtscheldt n.a.v. deze wet en dus niet hoofverantwoordelijk voor het communiceren over de wet en de voorwaarden met de doelgroep. De communicatie met de doelgroep zal zich beperken tot het kwijtschelden van de schulden/vorderingen naar aanleiding van de wet.

KCC Uitvoeringsondersteuning en Traffic

Mogelijk moet aan de uitbreiding van de doelgroep en de wijziging in het aanvraagproces extra aandacht besteed worden en de klantadviseurs nog een keer informeren via een Uitvoeringsbericht.

Kennisbeheer

De huidige content heeft al een toevoeging voor de kwijtschelding voor gedupeerden van de kinderopvangtoeslag. De content over dit onderwerp moet worden doorgenomen en zal mogelijk moeten worden aangepast. Als dat laatste aan de orde is moet er ook een Uitvoeringsbericht worden opgesteld.

Klachtenbureau

De impact richt zich met name op toename van het aantal klachten en een korte instructie.

Ervaring leert zoals eerder aangegeven dat betrokkenen deze regels soms wat ruimer interpreteren en ook een grotere groep dan vermeende cliënten menen rechten te kunnen ontlenen aan dergelijke regelingen. Onbekend is hoeveel aanvragers gedupeerd zijn. UWV hanteert daarom een vergelijkbaar aantal klachten als bij de ex-partnerregeling. We verwachten ook bij de nabestaanden groep een toename van 10 klachten per jaar. Er dient daarnaast ook aandacht te zijn voor de kennisoverdracht aan klachtenambassadeurs.

Tevens zijn activiteiten nodig ten behoeve van onder andere binnenkomende post(stroom), zoekvragen, (AOS)codes en archivering.

8. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

UWV levert conform afspraak maandelijks informatie over aantallen/ bedragen over kwijtscheldingen aan het ministerie van Financiën. Het ministerie van Financiën gebruikt de opgeleverde informatie ten behoeve van de voortgangsrapportage over het verloop van de volledige hersteloperatie toeslagen aan de Tweede Kamer. UWV gaat er vanuit dat deze wijze van verantwoorden ook wordt toegepast voor de nabestaandenregeling en dat de informatie over de nabestaandenregeling gescheiden wordt uitgevraagd en aangeleverd van de informatie over de aanvragers.